

Protocol de criteris de cribatge abans d'iniciar un procés de modificació de la capacitat

Introducció

L'any 2008 es va elaborar el *Protocol de criteris de cribatge abans d'iniciar un procés d'incapacitació*. Fruit de l'experiència d'aquests anys, s'ha revisat i modificat el contingut dels annexos 1 i 2, relatius al formulari de criteris clínics i psicosocials per a la incapacitació legal i l'informe clínic i psicosocial, amb l'objectiu de fer aquesta eina més útil per als professionals.

En la revisió d'aquest protocol s'ha tingut en compte el marc jurídic actual en relació amb la protecció de les persones amb discapacitat, que comporta una nova visió pel que fa a l'exercici de la capacitat d'obrar de les persones amb discapacitat d'acord als principis reconeguts en la normativa que s'esmenta a continuació i que han estat clau en la regulació d'aquesta matèria.

En primer lloc, la Convenció internacional de l'ONU sobre els drets de les persones amb discapacitat, en vigor des del mes de maig de 2008, gestada i inspirada en l'esperit de promoure, protegir i assegurar els drets humans i les llibertats fonamentals a totes les persones amb discapacitat plenament i en condicions d'igualtat.

En segon lloc, la Llei 1/2009, de 25 de març, que modifica la Llei sobre el Registre Civil de 1957, que en la seva disposició final primera estableix que s'iniciaran els tràmits legislatius de reforma convenients perquè la legislació reguladora dels procediments d'incapacitació judicial passin a denominar-se procediments de modificació de la capacitat d'obrar; és per aquesta raó que ens ha semblat oportú substituir, en aquest Protocol, la denominació "incapacitació" per "modificació de la capacitat".

D'altra banda, la Llei 25/2010, de 29 de juliol, del llibre segon del Codi civil de Catalunya, relatiu a la persona i a la família, que en el seu títol II, que regula les institucions de protecció de la persona, i que incorpora entre les novetats més destacades la flexibilització de la tutela d'adults i institucions noves com la figura de l'assistència, plasmant una diversitat de règims de protecció i respectant, en la mesura que ha estat possible, la voluntat i les preferències de les persones i intentant que el sistema sigui tan poc restrictiu com sigui possible pel que fa a l'autonomia personal.

Finalment, la revisió s'ha fet d'acord amb la Instrucció 3/2010, de la Fiscalia General de l'Estat, relativa a la necessària fonamentació individualitzada de les mesures de protecció o suport en els procediments sobre la determinació de la capacitat de les persones, de 29 de novembre de 2010. Es tracta d'un manual de bones pràctiques

que parteix del principi que les persones amb discapacitat segueixen sent titulars dels seus drets fonamentals i que la incapacitació total constitueix essencialment una manera de protecció que s'haurà d'acordar únicament quan resulti estrictament necessària, com a mesura que no pretén limitar la capacitat jurídica de la persona afectada, sinó determinar el seu abast i extensió segons les habilitats conservades i en relació amb els diferents àmbits de la seva vida. En aquest sentit, també s'ha tingut en compte que, segons la Llei 26/2011, d'1 d'agost, d'adaptació normativa a la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, està previst que el Govern, en el termini d'1 any, remeti a les Corts un projecte de llei d'adaptació normativa de l'ordenament jurídic en relació amb l'exercici de la capacitat jurídica pel que fa a les persones amb discapacitat.

Animem els professionals dels serveis socials i de salut a utilitzar aquest Protocol, amb el convenciment que és una eina treballada amb rigor i des de l'experiència dels agents i dels equips multidisciplinaris que intervenen en aquest àmbit, amb la intenció que pugui contribuir a una millora de les propostes de modificació de la capacitat i amb l'objectiu que aquestes -si són necessàries- impliquin la mínima restricció de l'autonomia de la persona.

Carmela Fortuny i Camarena

Directora general de l'ICASS

Gener de 2012